

ΣτΕ ΠΕ 135/2018 (Τμ. Ε')

Μέλη: Α. Ράντος, Αντιπρόεδρος ΣτΕ, Εισηγητής: Δ. Βασιλειάδης, Πάρεδρος ΣτΕ

Τροποποίηση, συμπλήρωση και αναμόρφωση των διατάξεων των άρθρων 10, 11 και 12 του ν. 2742/1999 (Α' 207) και των άρθρων 8 έως και 17 και 19, 22 και 23 του ν. 2508/1997 (Α' 124).

1. Με το υπό επεξεργασία σχέδιο διατάγματος, προτεινόμενο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατ' επίκληση του άρθρου 12 (παρ. 1 περ. β') του ν. 4447/2016, τροποποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 10, 11 και 12 του ν. 2742/1999 και των άρθρων 8 έως 17, 19, 22 και 23 του ν. 2508/1997, προκειμένου να εναρμονιστούν στο νέο σύστημα του χωρικού σχεδιασμού, που θεσπίστηκε με τον ν. 4447/2016.

2. Οι τροποποιούμενες με το σχέδιο διατάξεις των ν. 2742/1999 και 2508/1997 ρυθμίζουν, αφενός, θέματα των μηχανισμών εφαρμογής, ελέγχου και υποστήριξης του χωροταξικού σχεδιασμού, ήτοι τις Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ), τις Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) [άρθρα 10, 11 και 12 του ν. 2742/1999, αντίστοιχα] και, αφετέρου, θέματα εφαρμογής του πολεοδομικού σχεδιασμού κατά τον ν. 2508/1997, τα οποία περιλαμβάνουν τους μηχανισμούς, τα προγράμματα, τις μελέτες, τα κίνητρα και τα μέσα για τις περιοχές αναπλάσεων και την ανασυγκρότηση υποβαθμισμένων ή προβληματικών περιοχών και την εξασφάλιση κοινόχρηστων χώρων σε παλαιά σχέδια πόλεως (άρθρα 8-17), καθώς και τις ειδικές πολεοδομικές ρυθμίσεις για οικισμούς μέχρι 2.000 κατοίκους (άρθρο 19), τις Ζώνες Ειδικής Ενίσχυσης (άρθρο 22) και τέλος τις ζώνες ενεργού πολεοδομίας (ΖΕΠ) και αστικού αναδασμού (ΖΑΑ) (άρθρο 23). Τα ανωτέρω άρθρα, όπως ισχύουν, καθορίζουν τα αρμόδια όργανα, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία για τον καθορισμό και το ειδικότερο περιεχόμενο των χρήσεων γης και των πολεοδομικών ρυθμίσεων στις εν λόγω περιοχές και ζώνες (ΠΟΑΠΔ, ΠΕΧΠ, ΣΟΑΠ, αναπλάσεων κ.λπ.), ορισμένα δε από τα άρθρα αυτά περιλαμβάνουν και εξουσιοδοτικές διατάξεις για τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων [βλ. ενδεικτικά άρθρο 24 (παρ. 3 περ. β' εδ. δεύτερο, παρ. 5 περ. α' εδ. τελευταίο) του ν. 1650/1986, άρθρα 11 (παρ. 4 εδ. τελευταίο) και 12 (παρ. 2) του ν. 2742/1999 και άρθρα 10 (παρ. 8), 12 (παρ. 6) και 13 (παρ. 11) του ν. 2508/1999].

3. Το Σύνταγμα ορίζει ότι η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας (άρθρο 26 παρ. 1) και ότι ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της (άρθρο 43 παρ. 2 εδάφιο πρώτο). Όπως έχει παγίως κριθεί, κατά τη θέσπιση διατάξεων με τις οποίες παρέχεται στη Διοίκηση η εξουσιοδότηση για την έκδοση κανονιστικών προεδρικών διαταγμάτων, ο τυπικός νομοθέτης δεν κωλύεται από τις διατάξεις των άρθρων 26 και 43 παρ. 2 του Συντάγματος να μεταβιβάζει στη Διοίκηση την εξουσία τροποποίησης κειμένων διατάξεων τυπικού νόμου, εφόσον τα θέματα τα οποία εξουσιοδοτείται να ρυθμίσει κανονιστικώς ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

καθορίζονται στην εξουσιοδοτική διάταξη κατά τρόπο ειδικό και ορισμένο (ΠΕ 85/2012 Ολ., 37/2018, πρβλ. ΣτΕ 542/1982, 1466/1995 Ολ., 1220/2015 7μ.) και η τροποποίηση της κείμενης νομοθεσίας με το προεδρικό διάταγμα αποτελεί το περιεχόμενο κανονιστικής ρύθμισης ενός από τα θέματα αυτά (πρβλ. ΠΕ 85/2012 Ολ., 37/2018). Περαιτέρω, μεταξύ των διατάξεων του τυπικού νόμου, για τις οποίες μπορεί να παρέχεται εξουσιοδότηση τροποποίησης με προεδρικά διατάγματα, δεν αποκλείεται να συμπεριλαμβάνονται και διατάξεις του ίδιου του εξουσιοδοτικού νόμου. Η παρεχόμενη, όμως, στον κανονιστικό νομοθέτη ευχέρεια να τροποποιεί διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου δεν είναι απεριορίστη αλλά μπορεί να ασκείται μόνο ως προς επιμέρους ρυθμίσεις του νόμου αυτού, των οποίων η τροποποίηση κρίνεται απαραίτητη για την εξυπηρέτηση του σκοπού που επιδιώκει ο εξουσιοδοτικός νόμος, δεν καταλαμβάνει δε τον πυρήνα των θεμελιωδών διατάξεων του εν λόγω νόμου, οι οποίες συνιστούν το κανονιστικό υπόβαθρο, στο πλαίσιο του οποίου παρασχέθηκε η εξουσιοδότηση για την έκδοση του κανονιστικού διατάγματος, ούτε ασφαλώς, την ίδια την εξουσιοδοτική διάταξη, η οποία αποτελεί το έρεισμα και ταυτόχρονα οριοθετεί την προαναφερόμενη ευχέρεια του κανονιστικού νομοθέτη (ΠΕ 85/2012 Ολ., πρβλ. ΠΕ 175/2013). Εξάλλου, ο συνταγματικός νομοθέτης απαγόρευσε τη χορήγηση νομοθετικής εξουσιοδότησης για ορισμένα μόνον θέματα (π.χ. άρθρο 78 παρ. 4), κατά τα λοιπά δε κατέλιπε, υπό την τήρηση των ανωτέρω προϋποθέσεων, στην ευχέρεια της Βουλής, στον τυπικό δηλαδή νόμο, τόσο το ζήτημα της χορήγησης ή μη εξουσιοδότησης όσο και του αντικειμένου και του εύρους της (πρβλ. ΣτΕ 488/1953 Ολ., 2075/1978 Ολ., 2304/1995 Ολ., 846/2013, 1726/2017 κ.ά., πρβλ. Μ. Στασινόπουλος Μαθήματα Διοικητικού Δικαίου, 1957, σελ. 98, Γ. Παπαχατζής Σύστημα του ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού Δικαίου, 1976, σελ. 111 επ., και 661 επ., Ε. Σπηλιωτόπουλος Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2001, σελ. 73). Ειδικότερα, με διάταγμα μπορεί να τροποποιείται διάταξη τυπικού νόμου (πρβλ. πλην των ανωτέρω και ΣτΕ 3236/2015, ΠΕ 280/1999) ή να καταργείται ρητώς διάταξη προγενέστερου τυπικού νόμου (ΠΕ 152/2013 5μ.) ή να έχουν αναδρομική ισχύ οι θεσπιζόμενοι κανόνες (ΠΕ 500/2000, 6/2014 κ.ά.) ή, ακόμη, και να χορηγείται εξουσιοδότηση σε άλλο όργανο της Διοίκησης (πρβλ. ΣτΕ 686/2009, 879/1995, ΠΕ 139/1998, 20/2006, 31/2006, 166/2009, 15/2013, 172/2014 κ.ά.), εφόσον για τα θέματα αυτά υφίσταται ειδική εξουσιοδότηση. Επομένως, στο πλαίσιο της ευχέρειας που παρέχει το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος στον νομοθέτη, δεν αποκλείεται η χορήγηση με νόμο εξουσιοδότησης για την τροποποίηση με κανονιστικό διάταγμα και εξουσιοδοτικής διάταξης προγενέστερου νόμου, διότι το ζήτημα αυτό δεν εντάσσεται στα αντικείμενα για τα οποία απαγορεύεται η νομοθετική εξουσιοδότηση, οι δε εξουσιοδοτικές διατάξεις προγενέστερων νόμων δεν έχουν αυξημένη τυπική ισχύ έναντι των διατάξεων μεταγενέστερου νόμου (πρβλ. ΣτΕ 3432/1997) και μπορεί να τροποποιηθούν και με διάταγμα που ερείδεται σε ειδική εξουσιοδότηση του νόμου. Κατά τη γνώμη όμως του Συμβούλου Ιωάννη Μαντζουράνη, με τις κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 43 του Συντάγματος εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις της Διοικήσεως μπορεί μεν να τροποποιούνται και διατάξεις τυπικού νόμου, δεν μπορεί όμως να τροποποιηθεί εξουσιοδοτική διάταξη περιλαμβανόμενη σε προγενέστερο τυπικό νόμο (πρβλ. ΠΕ 85/2012 Ολ.). Και τούτο, διότι, κατά το άρθρο 43 του Συντάγματος, η

νομοθετική εξουσιοδότηση για τη θέσπιση κανόνων δικαίου με κανονιστικές πράξεις της Διοικήσεως παρέχεται μόνον με τυπικό νόμο, η αρμοδιότητα δε αυτή της Βουλής δεν μπορεί να «εκχωρηθεί» στη Διοίκηση ούτε από την ίδια τη Βουλή, ακριβώς επειδή πρόκειται περί συνταγματικού κανόνος αρμοδιότητας. Συνεπώς, δεν είναι συνταγματική εξουσιοδότηση νόμου που επιτρέπει τη θέσπιση εξουσιοδοτικών διατάξεων ή την τροποποίηση τέτοιων διατάξεων προγενέστερου τυπικού νόμου με κανονιστική πράξη της Διοικήσεως.

4. Περαιτέρω, όπως γίνεται παγίως δεκτό, η νομοθετική εξουσιοδότηση, για να είναι νόμιμη, πρέπει να είναι ειδική και ορισμένη, δηλαδή να προβαίνει σε συγκεκριμένο προσδιορισμό του αντικειμένου της και να καθορίζει τα όριά της σε σχέση προς αυτό. Η εξουσιοδοτική, επομένως, διάταξη πρέπει να μην είναι γενική και αόριστη, ασχέτως αν είναι ευρεία ή στενή, αν περιλαμβάνει δηλαδή μεγάλο ή μικρό αριθμό περιπτώσεων, τις οποίες η Διοίκηση μπορεί να ρυθμίσει κανονιστικώς βάσει της νομοθετικής εξουσιοδότησης. Η ευρύτητα της εξουσιοδότησης, εφόσον το περιεχόμενό της είναι ορισμένο, δεν επηρεάζει το κύρος της (ΣτΕ 652-656/2016 Ολ., πρβλ. ΣτΕ 1466/1995 Ολ., 2267/2013, 2325/2013, 3051/2014 7μ., 4011/2014 7μ.). Επιπλέον, για το συνταγματικό κύρος της νομοθετικής εξουσιοδότησης δεν απαιτείται οπωσδήποτε να διαγράφει η ίδια ή με παραπομπή σε άλλη διάταξη νόμου βασικές αρχές στο πλαίσιο των οποίων οφείλει να κινηθεί η Διοίκηση κατά την κανονιστική ρύθμιση των θεμάτων αυτών (πρβλ. ΣτΕ 720/2008, 3404/2014 Ολ., 3405/2014 Ολ., 1874/2017 7μ. κ.ά.).

5. Με τον ν. 4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 241) εισάγεται ένα νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού, ο οποίος ασκείται σε τρία επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό) και διακρίνεται σε στρατηγικό (άρθρο 1 περ. β') και ρυθμιστικό, με τον οποίο καθορίζονται οι κανόνες για τη χρήση, τη δόμηση και την εν γένει εκμετάλλευση του εδάφους στον αστικό χώρο και την ύπαιθρο (άρθρο 1 περ. γ'). Ορίζεται, ακόμη, ότι οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων είναι «οι περιοχές που αναπτύσσονται βάσει ολοκληρωμένου σχεδιασμού προκειμένου να λειτουργήσουν κατά κύρια ή αποκλειστική χρήση ως οργανωμένοι χώροι ανάπτυξης παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων» (άρθρο 1 περ. δ'). Στον στρατηγικό χωρικό σχεδιασμό (χωροταξικό) υπάγονται τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, ενώ στον ρυθμιστικό χωρικό σχεδιασμό (πολεοδομικό) υπάγονται τα πολεοδομικά σχέδια, τα οποία εκπονούνται σε τοπική κλίμακα και διακρίνονται περαιτέρω σε δύο επίπεδα σχεδιασμού, στο πρώτο εκ των οποίων ανήκουν τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια (ΤΧΣ) και τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια (ΕΧΣ), ενώ στο δεύτερο επίπεδο σχεδιασμού περιλαμβάνονται τα Πολεοδομικά Σχέδια Εφαρμογής, τα οποία αποτελούν την εξειδίκευση και εφαρμογή των σχεδίων του πρώτου επιπέδου (πρβλ. ΠΕ 100/2018 παρατ. 2, 37/2018, παρατ. 6). Περαιτέρω, στα άρθρα 7 και 8 του ίδιου ν. 4447/2016 ορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία σύνταξης και έγκρισης των Τοπικών και των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων, αντίστοιχα, και η σχέση τους με τα υπερκείμενα σχέδια του στρατηγικού χωρικού σχεδιασμού, στο άρθρο 9 καθορίζεται ο επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης στις οικιστικές περιοχές που προτείνονται προς πολεοδόμηση με τα ΤΧΣ ή τα ΕΧΣ, στο άρθρο 10 προβλέπονται οι ρυθμίσεις για τα

Πολεοδομικά Σχέδια Εφαρμογής, που περιλαμβάνουν το πολεοδομικό σχέδιο και την πράξη εφαρμογής, στο άρθρο 13 προβλέπονται οι μεταβατικές διατάξεις και στο άρθρο 14 ορίζεται ότι από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεών του, καταργούνται α) τα άρθρα 1 έως 13α του ν. 4269/2014, δηλαδή οι διατάξεις που ρύθμιζαν τα παραπάνω θέματα, και β) κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στον νόμο ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.

6. Εξάλλου, ως προς τα μέσα χωρικού σχεδιασμού που ρυθμίζονται με το υπό επεξεργασία σχέδιο, ο ν. 4447/2016 περιλαμβάνει τις ακόλουθες ειδικότερες ρυθμίσεις: α) στον τομέα του χωροταξικού σχεδιασμού προβλέπει (βλ. άρθρο 6 παρ. 1 περ. ζ') ότι με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια παρέχονται κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης σε περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ άλλων, και για τον προσδιορισμό ενεργών παρεμβάσεων και προγραμμάτων χωροταξικού και αστικού χαρακτήρα, όπως ιδίως οι Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) των άρθρων 11 και 12 του ν. 2742/1999 και β) στον τομέα του πολεοδομικού σχεδιασμού (βλ. άρθρο 8 παρ. 1 εδάφιο δεύτερο και άρθρο 8 παρ. 9 περ. α') ορίζει ότι Ειδικά Χωρικά Σχέδια (ΕΧΣ) μπορεί να καταρτιστούν και για προγράμματα αστικής ανάπλασης ή και περιβαλλοντικής προστασίας ή αντιμετώπισης των συνεπειών από φυσικές καταστροφές, ότι ΕΧΣ αποτελούν, μεταξύ άλλων, οι ΠΟΑΠΔ του άρθρου 24 του ν. 1650/1986, για τη χωρική οργάνωση των οποίων εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις καθώς και η διαδικασία της παραγράφου 5 του άρθρου 8. Η τελευταία αυτή διάταξη (παρ. 5 άρθρου 8) ορίζει ότι «α) Με τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια μπορεί να τροποποιούνται προγενέστερα Τοπικά Χωρικά Σχέδια, Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου και τυχόν ισχύουσες για την περιοχή του σχεδίου γενικές και ειδικές πολεοδομικές ρυθμίσεις, ιδίως όσον αφορά τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όρους και περιορισμούς δόμησης κατόπιν σχετικής προέγκρισης που χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, ύστερα από υποβολή αίτησης προέγκρισης από το φορέα υλοποίησης, εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας και σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων ...». Περαιτέρω, το άρθρο 10 (παρ. 2) του ίδιου ν. 4447/2016, τιτλοφορούμενο «Πολεοδομικά Σχέδια Εφαρμογής», ορίζει ότι «Για την κατάρτιση Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής απαιτείται η ύπαρξη εγκεκριμένων Τοπικών ή Ειδικών Χωρικών Σχεδίων των άρθρων 7 και 8. Αν δεν έχει εγκριθεί για την προς πολεοδόμηση περιοχή Τοπικό ή Ειδικό Χωρικό Σχέδιο και η περιοχή συνεχίζει να καλύπτεται από ισχύον Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο ή Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης, ακολουθείται η διαδικασία πολεοδόμησης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8 έως 14, 15 και 19 του ν. 2508/1997 (Α' 124), αν πρόκειται για περιοχή που έχει καθορισθεί ως περιοχή ανάπλασης ή αν πρόκειται για προβληματική περιοχή προς πολεοδομική αναμόρφωση ή αν πρόκειται για οικισμό κάτω των 2.000 κατοίκων, αντίστοιχα». Επίσης, το άρθρο 13 του ν. 4447/2016, που περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις, ορίζει τα εξής: «1. Εκκρεμείς διαδικασίες έγκρισης ή τροποποίησης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης και Πολεοδομικών Μελετών συνεχίζονται με βάση

τις διατάξεις δυνάμει των οποίων εκπονούνται. 2. Έως την έγκριση των Τοπικών Χωρικών και Ειδικών Χωρικών Σχεδίων του παρόντος νόμου, είναι επιτρεπτή η πολεοδόμηση σε περιοχές που προβλέπονται για το σκοπό αυτόν από εγκεκριμένο ρυθμιστικό σχέδιο, Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης ή Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου, σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις. Έως την έγκριση των Τοπικών Χωρικών Σχεδίων είναι δυνατή η τροποποίηση εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων, σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις ... 6. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης, Πολεοδομικές Μελέτες και γενικότερα σχέδια Πολεοδομικού Σχεδιασμού, που εγκρίθηκαν ή τροποποιήθηκαν με τις μεταβατικές διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του ν. 4269/2014 ... και τις χρήσεις γης του Κεφαλαίου Β' του ν. 4269/2014, όσο αυτό ήταν σε ισχύ, αναθεωρούνται υποχρεωτικά ως προς τις χρήσεις γης εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του διατάγματος που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 238 του ν. 4389/2016 ... διαφορετικά θεωρούνται άκυρα ως προς τις προβλεπόμενες χρήσεις γης. Η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να παρατείνεται ύστερα από αίτημα του αρμόδιου για την τροποποίηση οργάνου και την αποδοχή του αιτήματος αυτού από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με απόφασή του. 7. Εκκρεμείς διαδικασίες έγκρισης σχεδίων με τις διατάξεις του ν. 4269/2014, όπως αυτός ίσχυσε μέχρι την αντικατάστασή του με τον παρόντα νόμο, περατώνονται βάσει των εν λόγω διατάξεων του ν. 4269/2014. Οι φορείς υλοποίησης των σχεδίων του προηγούμενου εδαφίου μπορούν, με αίτησή τους η οποία κατατίθεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποκλειστικά εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, να επιλέξουν την υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος». Τέλος, το άρθρο 12 του ν. 4447/2016, τιτλοφορούμενο «Εναρμόνιση χωροταξικών και πολεοδομικών διατάξεων προς το νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού», ορίζει ότι «1α) ... β) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τροποποιούνται, συμπληρώνονται και αναμορφώνονται, προκειμένου να προσαρμοστούν προς την ορολογία, τα επίπεδα, τα μέσα και τις διαδικασίες χωρικού σχεδιασμού που καθορίζονται με τον παρόντα νόμο, οι διατάξεις των άρθρων 10, 11 και 12 του ν. 2742/1999 (Α' 207) και των άρθρων 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 22 και 23 του ν. 2508/1997 ...».

7. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι ο ν. 4447/2016 ενέταξε και τα ειδικά μέσα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού (ΠΕΧΠ, ΣΟΑΠ, ΠΟΑΠΔ, αναπλάσεις κ.ά.) στο νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού και τις ρυθμίσεις που το διέπουν, ήτοι στα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, τα ΤΧΣ και τα ΕΧΣ, διέλαβε, επιπλέον, ορισμένες ειδικές ρυθμίσεις για τα μέσα αυτά και χορήγησε εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος με σκοπό την προσαρμογή τους στο νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού, τα όργανα και τις διαδικασίες που το διέπουν. Εξάλλου, ο σκοπός της εναρμόνισης μεταξύ των σχεδίων ανά επίπεδο σχεδιασμού (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό), προς την κατεύθυνση άμβλυνσης της υφιστάμενης ιεραρχικής δομής και προώθησης της σύνθεσης και αλληλο-τροφοδότησης μεταξύ των επιπέδων σχεδιασμού, αποτελεί έναν από τους βασικούς άξονες των αλλαγών, στις οποίες αποσκοπεί ο ν. 4447/2016 (πρβλ. ΠΕ 100/2018). Εντός του πλαισίου αυτού, η προαναφερθείσα

εξουσιοδότηση του άρθρου 12 (παρ. 1 περ. β') του νόμου είναι ειδική και ορισμένη, δεδομένου ότι καθορίζει σαφώς το αντικείμενό της, το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέσα εφαρμογής του σχεδιασμού, που ρυθμίζονται από τα προαναφερθέντα άρθρα των ν. 2742/1999 και 2508/1997, και περαιτέρω προσδιορίζει τα όρια της εξουσιοδότησης, τα οποία συνίστανται σε τροποποίηση ή και συμπλήρωση των διατάξεων των άρθρων αυτών, προκειμένου οι ρυθμίσεις τους να στοιχούν προς την ορολογία, τα επίπεδα, τα μέσα και τις διαδικασίες του ισχύοντος χωρικού σχεδιασμού. Όπως, όμως, προκύπτει από το γράμμα και τον σκοπό του άρθρου 12 (παρ. 1 περ. β'), τα όρια της εξουσιοδότησης περιορίζονται αποκλειστικά στην προσαρμογή των προαναφερθεισών διατάξεων των ν. 2742/1999 και 2508/1997 στο σύστημα και τα μέσα σχεδιασμού που καθιερώνει ο ν. 4447/2016. Αντιθέτως, δεν παρέχεται εξουσιοδότηση για την εν γένει τροποποίηση όλης της υφιστάμενης νομοθεσίας για τα ειδικά μέσα εφαρμογής του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού που προβλέπονται από τις ως άνω διατάξεις, δοθέντος, μάλιστα, ότι μετά την έγκριση των σχεδίων του ν. 4447/2016 τα ειδικά αυτά μέσα εντάσσονται στα προβλεπόμενα από τον νόμο σχέδια και αποτελούν κατευθύνσεις ή προβλέψεις τους. Αν η εξουσιοδότηση είχε την έννοια ότι, δυνάμει αυτής, επιτρέπεται η τροποποίηση όλης της εν λόγω νομοθεσίας, τότε αυτή δεν θα ήταν ειδική και ορισμένη και θα παραβίαζε τη διάταξη του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος. Περαιτέρω, κατά τη γνώμη που επικράτησε στο Τμήμα, από την άποψη της τήρησης των προϋποθέσεων του άρθρου 43 (παρ. 2) του Συντάγματος η εξουσιοδότηση του άρθρου 12 (παρ. 1 περ. β') του ν. 4447/2016, όπως ερμηνεύθηκε ανωτέρω, είναι έγκυρη και κατά το μέρος που προβλέπει τη δυνατότητα τροποποίησης, εντός των προαναφερθέντων ορίων, των εξουσιοδοτικών διατάξεων της παρ. 5 (περ. α' εδ. τελευταίο) του άρθρου 24 του ν. 1650/1986 [άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 2742/1999]. Κατά τη γνώμη, όμως, του Συμβούλου Ιωάννη Μαντζουράνη, η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 περ. β' του ν. 4447/2016 δεν έχει την έννοια ότι επιτρέπεται η τροποποίηση και των εξουσιοδοτικών διατάξεων των προαναφερθέντων νόμων, διότι, υπό την αντίθετη εκδοχή, θα ήταν κατά τούτο αντισυνταγματική, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην παρατήρηση 3.

8. Με το προεκτεθέν αντικείμενο, το σχέδιο, στο προοίμιο του οποίου βεβαιώνεται ότι από την έκδοσή του δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, προτεινόμενο αρμοδίως από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ευρίσκει, κατ' αρχήν, νόμιμο εξουσιοδοτικό έρεισμα στις ανωτέρω εξουσιοδοτικές διατάξεις του άρθρου 12 (παρ. 1 περ. β') του ν. 4447/2016, μόνον, όμως, ως προς τις διατάξεις του που συνιστούν προσαρμογή στην ορολογία, τα μέσα, τα επίπεδα και τη διαδικασία του χωρικού σχεδιασμού που προβλέπουν οι ρυθμίσεις του ν. 4447/2016, προκαλεί δε τις ακόλουθες παρατηρήσεις.

9. Με το υπό επεξεργασία σχέδιο δεν τροποποιούνται επιμέρους διατάξεις των άρθρων 10-12 του ν. 2742/1999 (Α' 207) και 8-17, 19, 22 και 23 του ν. 2508/1997, αλλά αντικαθίστανται τα άρθρα αυτά, κατά κανόνα στο σύνολό τους. Ως προς το περιεχόμενό τους οι προτεινόμενες με το σχέδιο διατάξεις περιλαμβάνουν α) διατάξεις που συνιστούν πράγματι προσαρμογή στην ορολογία, τα μέσα και τα επίπεδα σχεδιασμού του ν. 4447/2016, β) νέες ρυθμίσεις που δεν εντάσσονται στα θέματα αυτά και γ) ήδη ισχύουσες διατάξεις νόμου, τις οποίες επαναλαμβάνουν

αυτούσιες ή με μη ουσιώδεις διαφοροποιήσεις. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η Διοίκηση διαμόρφωσε το περιεχόμενο του σχεδίου έχοντας εν μέρει την αντίληψη ότι με το προαναφερθέν άρθρο 12 (παρ. 1 περ. β') του ν. 4447/2016 χορηγείται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση εκ νέου όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τα ως άνω ειδικά μέσα εφαρμογής του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, ανεξάρτητα αν τα θέματα αυτά συνιστούν ή όχι προσαρμογή στο σύστημα και τις διατάξεις του ν. 4447/2016. Η εκδοχή, όμως, αυτή δεν στηρίζεται στο γράμμα και τον σκοπό των εξουσιοδοτικών διατάξεων, διότι, όπως αναφέρθηκε, η εξουσιοδότηση αφορά μόνον την αναγκαία και «εν στενή εννοία» προσαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων στη διαδικασία, τα επίπεδα, τα μέσα και την ορολογία του χωρικού σχεδιασμού του ν. 4447/2016 και όχι την εξ υπαρχής εκ νέου ρύθμιση, και μάλιστα στο σύνολό τους, των θεμάτων αυτών επ' ευκαιρία της προσαρμογής των οικείων διατάξεων στο νέο σύστημα χωρικού σχεδιασμού. Επομένως, και ανεξάρτητα από το ζήτημα ότι ορισμένες από τις ρυθμίσεις που προτείνονται το πρώτον, ασυνδέτως όμως με την ανάγκη προσαρμογής στον ν. 4447/2016, φαίνεται να είναι πράγματι σκόπιμες, πάντως, εφόσον οι ρυθμίσεις αυτές δεν εντάσσονται στην ύλη για την οποία χορηγήθηκε εξουσιοδότηση, οι σχετικές διατάξεις του σχεδίου προτείνονται καθ' υπέρβαση της εξουσιοδότησης και είναι διαγραπτές, σύμφωνα με όσα εκτίθενται σε επόμενες παρατηρήσεις. Αν, όμως, υπάρχουν άλλες εξουσιοδοτικές διατάξεις, δυνάμει των οποίων θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να προταθούν και οι διαγραπτές διατάξεις, οι τελευταίες μπορεί να προταθούν αυτοτελώς με άλλο διάταγμα.

10. Όπως εκτέθηκε, με το σχέδιο επαναλαμβάνονται και ορισμένες από τις ήδη ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 10-12 του ν. 2742/1999 (Α' 207) και 8-17, 19, 22 και 23 του ν. 2508/1997, οι οποίες, δεν υπόκεινται κατά τούτο σε επεξεργασία (πρβλ. ΠΕ 278/2003, 175/2007). Η Διοίκηση, πάντως, αν τελικώς ακολουθήσει την υφιστάμενη δομή του σχεδίου με ολοσχερή αντικατάσταση άρθρων, αντί για την μάλλον ενδεδειγμένη νομοτεχνικά τροποποίηση επιμέρους διατάξεων, μπορεί να περιλάβει στο σχέδιο και τις μη υποκείμενες σε επεξεργασία διατάξεις για λόγους νομοτεχνικούς και πληρότητας των προτεινομένων ρυθμίσεων (πρβλ. ΠΕ 278/2003, αντιθ. ΠΕ 621/2002 Ολ.).

11. Η προθεσμία που τάσσεται στη Διοίκηση για την έκδοση κανονιστικής πράξης είναι ενδεικτική και έχει την έννοια της έντονης υπόδειξης για την, κατά το δυνατόν, ταχεία έκδοση της πράξης αυτής. Εντός του πλαισίου αυτού, νομίμως προτείνεται προς επεξεργασία σχέδιο προεδρικού διατάγματος και μετά την πάροδο της προβλεπόμενης στις εξουσιοδοτικές διατάξεις προθεσμίας, εφόσον, πάντως, ο χρόνος που διέρρευσε από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας είναι εύλογος (ΠΕ 144/2008 Ολ.). Συνεπώς, το υπό επεξεργασία σχέδιο διατάγματος νομίμως προτείνεται και μετά την πάροδο της εξαμήνης προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 12 (παρ. 1 περ. β') του ν. 4447/2016.

12. Επισημαίνεται ότι ως «πρόταση» στο διοικητικό δίκαιο νοείται προκαταρκτική πράξη της διοικητικής διαδικασίας, που υποβάλλεται με πρωτοβουλία του οργάνου που την εκδίδει προς το αποφασίζον όργανο, το οποίο έχει τη δυνατότητα ή να δεχθεί την πρόταση, ως έχει, ή να την απορρίψει. Επομένως, το έχον την αποφασιστική αρμοδιότητα όργανο δύναται μεν να απόσχει από τη ρύθμιση του θέματος, ως προς το οποίο έχει διατυπωθεί η πρόταση, δεν δύναται, όμως, κατ'

αρχήν, να προβεί στη ρύθμιση του θέματος αυτού κατά τρόπο διαφορετικό από αυτόν, που αποτελεί περιεχόμενο της πρότασης. Επομένως, ο όρος «πρόταση» διαφοροποιείται από άλλους όρους, οι οποίοι υποδηλώνουν άλλης μορφής και δεσμευτικότητας σύμπραξη διοικητικών οργάνων στην έκδοση διοικητικών πράξεων, όπως, λόγου χάρη, τον όρο «εισήγηση», η οποία δεν εμποδίζει το αποφασιστικό ή γνωμοδοτικό όργανο να εκδώσει πράξη ή γνωμοδότηση με διαφορετικό περιεχόμενο (ΠΕ 54/2011 κ.ά.). Κατόπιν των ανωτέρω πρέπει να εξετασθεί αν σε ορισμένες διατάξεις του σχεδίου καλώς γίνεται λόγος για «πρόταση» ή αν πρόκειται για «αίτηση», «εισήγηση» κ.λπ. [βλ. μεταξύ άλλων άρθρο 24 παρ. 5 περ. α' (τρίτο εδάφιο από το τέλος και προτελευταίο εδάφιο) του ν. 1650/1986]. [...]

18. Με το άρθρο πρώτο (παρ. 2) του σχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 11 του ν. 2742/1999. Όπως εκτέθηκε, στο άρθρο 6 παρ. 1 (περ. ζ') του ν. 4447/2016 ορίζεται ότι με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια παρέχονται οι κατευθύνσεις για τον προσδιορισμό των ενεργών παρεμβάσεων και προγραμμάτων χωροταξικού και αστικού χαρακτήρα, όπως είναι ιδίως οι Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), των άρθρων 11 και 12 του ν. 2742/1999. Εξάλλου, επί των προτεινομένων ρυθμίσεων του άρθρου 11 του ν. 2742/1999 παρατηρούνται τα ακόλουθα: [...]

19. Με το άρθρο πρώτο (παρ. 3) του σχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 12 του ν. 2742/1999, επί των προτεινομένων δε ρυθμίσεων παρατηρούνται τα ακόλουθα: [...]

20. Με το άρθρο δεύτερο (παρ. 1) του σχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 8 του ν. 2508/1997. Στην παρ. 1 (πρώτο εδάφιο) του άρθρου 8 η συμπλήρωση της διάταξης αυτής συνιστά προσαρμογή στο σύστημα του ν. 4447/2016, το δε δεύτερο νέο εδάφιο στο οποίο ορίζεται ότι «Η ανάπλαση μιας περιοχής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου συνιστά πρόγραμμα δημόσιας ωφέλειας και ολοκληρωμένη χωρική επέμβαση για τη βιώσιμη ανάπτυξη» βρίσκει έρεισμα στην εξουσιοδοτική διάταξη.

21. Αντιθέτως, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις των παρ. 2 έως 5 του άρθρου 8 του ν. 2508/1997 είναι μη νόμιμες, διότι τίθενται εν μέρει καθ' υπέρβαση της εξουσιοδότησης. Η Διοίκηση, θεωρώντας ότι η εξουσιοδότηση περιλαμβάνει γενικώς και την εκ νέου ρύθμιση των θεμάτων των αναπλάσεων, προβαίνει σε ουσιαστική και εκτεταμένη αναμόρφωση των ισχυουσών ρυθμίσεων. Ειδικότερα με τις διατάξεις των παρ. 2 έως 5 του άρθρου 8 του ν. 2508/1997 προβλέπονται κατηγορίες αναπλάσεων, παραλείπονται ισχύουσες διατάξεις, καθορίζονται νέα όργανα για την έγκριση των αναπλάσεων, χορηγείται υπεξουσιοδότηση για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων και θεσπίζονται μεταβατικές διατάξεις. Τα θέματα όμως αυτά δεν περιλαμβάνονται στην έννοια της προσαρμογής των διατάξεων του άρθρου 8 του ν. 2508/1997 στην ορολογία, τα επίπεδα και τα μέσα σχεδιασμού του ν. 4447/2016. Εξάλλου, σύμφωνα με τις βασικές αυτές προτεινόμενες νέες ρυθμίσεις του άρθρου 8 του ν. 2508/1997 αντικαθίστανται εν συνεχεία και τα άρθρα 9 έως 14 του ν. 2508/1997 (βλ. άρθρο δεύτερο του σχεδίου, παρ. 2-7 αντιστοίχως). Ενόψει των ανωτέρω, της αλληλεξάρτησης δηλαδή των άρθρων 9-14 από τις ρυθμίσεις του άρθρου 8 του ν. 2508/1997, όλες οι διατάξεις του άρθρου δεύτερου (παρ. 1-7) του σχεδίου, με τις οποίες αντικαθίστανται τα άρθρα 8-14 του

ν. 2508/1997, μολονότι αποσκοπούν στη βελτίωση του θεσμού των αναπλάσεων και η θέσπισή τους κρίνεται σκόπιμη, πρέπει να διαγραφούν, διότι δεν βρίσκουν έρεισμα στην εξουσιοδοτική διάταξη δυνάμει της οποίας προτείνεται το σχέδιο.

22. Με το άρθρο δεύτερο (παρ. 8) του σχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 15 του ν. 2508/1997. Το άρθρο αυτό αφορά την πολεοδομική αναμόρφωση προβληματικών περιοχών εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή οικισμών προ του 1923 και τροποποιήθηκε με τα άρθρα 47 (παρ. 1) του ν. 4030/2011 και 1 (παρ. 6) του ν. 4315/2014. Επί των προτεινομένων ρυθμίσεων του άρθρου 15 του ν. 2508/1997 παρατηρούνται τα εξής: [...]

23. Με το άρθρο τρίτο (παρ. 1) του σχεδίου αντικαθίστανται οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 16 του ν. 2508/1997. Στην παρ. 1 του άρθρου 16 γίνεται νομίμως προσαρμογή στην ορολογία και τα μέσα σχεδιασμού του ν. 4447/2016 με την προσθήκη στο πρώτο εδάφιο της φράσης «... σχέδια πόλεως όπως αυτά τροποποιούνται και ισχύουν» και την προσθήκη στο δεύτερο εδάφιο της φράσης «... όπως η πολεοδομική αυτή ενότητα ή το τμήμα της προσδιορίζεται από τα Τοπικά ή Ειδικά Χωρικά Σχέδια (ΤΧΣ ή ΕΧΣ) ή έχει προσδιοριστεί από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ), σύμφωνα με τις προϊσχύουσες του παραπάνω νόμου διατάξεις», όμως, η φράση «του παραπάνω νόμου» στην τελευταία αυτή διάταξη πρέπει να διαγραφεί. Περαιτέρω, στην παρ. 2 του άρθρου 16, με το πρώτο εδάφιο επαναλαμβάνεται ως έχει η ισχύουσα διάταξη και άρα αυτή δεν υπόκειται σε επεξεργασία, στο δε δεύτερο εδάφιο, που είναι νέα ρύθμιση, ορίζεται ότι «Ο προσδιορισμός των χώρων του προηγούμενου εδαφίου, μπορεί να γίνεται και από εγκεκριμένο Τοπικό ή Ειδικό Χωρικό Σχέδιο (ΤΧΣ ή ΕΧΣ) ή Πολεοδομικό Σχέδιο Εφαρμογής (ΠΣΕ) του ν. 4447/2016 και μέχρι την έγκριση των σχεδίων αυτών από τα αντίστοιχα σχέδια, που εγκρίνονται με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4447/2016, σύμφωνα με τις προϊσχύουσες του παραπάνω νόμου διατάξεις». Οι ρυθμίσεις αυτές του δευτέρου εδαφίου συνιστούν πράγματι προσαρμογή στα επίπεδα και τα μέσα σχεδιασμού του ν. 4447/2016 και κείνται εντός της εξουσιοδότησης.

24. Με το άρθρο 3 (παρ. 2) του σχεδίου αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 2508/1997, η διατύπωση δε της εν λόγω παραγράφου κείται εντός των ορίων της εξουσιοδότησης και έχει καλώς.

25. Με το άρθρο 3 (παρ. 3) του σχεδίου αντικαθίσταται το άρθρο 19 του ν. 2508/1997. Το τελευταίο αυτό άρθρο περιλαμβάνει πολεοδομικές ρυθμίσεις για τους οικισμούς μέχρι 2.000 κατοίκους. Μεταξύ άλλων, με τις προτεινόμενες διατάξεις επαναλαμβάνεται η ισχύουσα ρύθμιση, κατά την οποία η οριοθέτηση των οικισμών που έχουν δημιουργηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 1337/1983 γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του από 24.4-3.5.1985 πδ/τος (Δ' 181), προστίθενται στην νυν ισχύουσα ρύθμιση και οι προϋφιστάμενοι του 1923 οικισμοί (βλ. παρ. 1 περ. α') και προβλέπεται ότι τα όρια των οικισμών σε περιοχές όπου εκπονούνται ΤΧΣ ή ΕΧΣ, εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα [νυν Συντονιστή] της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης (βλ. παρ. 1 περ. β').

26. Ως προς τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του άρθρου 19 του ν. 2508/1997 επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι με τις διατάξεις του άρθρου 12 (παρ. 1 περ. β') του ν. 4447/2016 δεν χορηγείται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του τρόπου οριοθέτησης των πάσης φύσεως οικισμών ή για τον καθορισμό του τρόπου

πολεοδόμησης και επέκτασής τους. Επίσης, ορισμένοι από τους οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων, όπως οι προϋφιστάμενοι του 1923 οικισμοί καθώς και οι παραδοσιακοί οικισμοί, τελούν υπό ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς (πρβλ. ΣτΕ 3521/2017 κ.ά., ΠΕ 168/2016, 51/2018 κ.ά.), η δε οριοθέτηση και πολεοδόμησή τους πρέπει να λαμβάνει υπόψη το καθεστώς προστασίας των οικισμών αυτών (ΠΕ 51/2018). Τέλος, ως προς τις νυν ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 2508/1997 παρατηρείται ότι, όπως έχει κριθεί, η οριοθέτηση οικισμού με πληθυσμό έως 2.000 κατοίκους, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 3 επ. του από 24.4/3.5.1985 πδ/τος (Δ' 181), αποτελεί ρύθμιση γενικού πολεοδομικού σχεδιασμού και βάσει των κριθέντων με την απόφαση 3661/2005 της Ολομελείας του ΣτΕ, η οριοθέτηση των εν λόγω οικισμών πρέπει να γίνεται με προεδρικό διάταγμα, αδιαφόρως αν περιλαμβάνει ή όχι και τον καθορισμό όρων και περιορισμών δόμησης (ΣτΕ 57/2017, 56/2017). Εξάλλου, ο καθορισμός των ορίων και των όρων και περιορισμών δόμησης των οικισμών αυτών, τόσο κάτω των 2.000 κατοίκων όσο και των προϋφισταμένων του 1923, πρέπει να στηρίζεται σε νόμιμα κριτήρια (πρβλ. για τα κριτήρια αυτά ΠΕ 51/2018). Κατόπιν των ανωτέρω, οι διατάξεις του άρθρου τρίτου (παρ. 3) του σχεδίου, με τις οποίες αντικαθίσταται το άρθρο 19 του ν. 2508/1997, πρέπει να διαγραφούν ως μη νόμιμες, διότι τίθενται καθ' υπέρβαση της εξουσιοδότησης.

27. Με το άρθρο τρίτο (παρ. 4) του σχεδίου αντικαθίστανται οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 22 του ν. 2508/1997. Η παρ. 1 του άρθρου αυτού τίθεται νομίμως, διότι συνιστά προσαρμογή στις διατάξεις του ν. 4447/2016. Αντιθέτως, η παρ. 2 του άρθρου 22 είναι διαγραπτέα, διότι κατά το πρώτο εδάφιο επαναλαμβάνει μεν ισχύουσα ρύθμιση, πλην παραπέμπει και στο άρθρο 12 του ν. 2508/1997 που κατά τα προεκτεθέντα είναι διαγραπτέο, κατά το δε δεύτερο εδάφιο εισάγει ρύθμιση, σκόπιμη μεν, πλην καθ' υπέρβαση της εξουσιοδότησης.

28. Με το άρθρο τρίτο (παρ. 5) του σχεδίου αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 2508/1997, με την οποία είχαν αντικατασταθεί οι παρ. 1-4 του άρθρου 10 του ν. 1337/1983. [...]